สองหญิงชิงเด่นในบังคลาเทศ

การเมืองบังคลาเทศเป็นที่สนใจของชาวโลกเพราะไม่น่าเชื่อว่าการประท้วง การกีดกัน การบอยคอตการเลือกตั้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นวิธีการต่อสู้ระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายตรงข้ามนั้น ล้วนเป็นฝีมือของสองหญิงผู้เกลียดกันเข้ากระดูกดำ โดยทั้งสองเคยเป็นนายกรัฐมนตรีมาแล้วคนละ ๒ สมัย

คนแรกคือนายกรัฐมนตรีหญิงคนปัจจุบันชื่อ Sheikh Hasina อายุ ๖๖ ปี เป็นลูกสาวของผู้ถือกันว่าเป็นบิดาประเทศบังคลาเทศ Sheikh Mujibur Rahman หรือเรียกกันสั้นๆว่า Mujib

คนที่ ๒ คือ Khaleda Zia ภรรยาม่าย อายุ ๖๘ ปี ของอดีตประธานาธิบดีที่มาจากการรัฐประหารในปี ๑๙๗๗ ชื่อนายพล Zia Rahman ผู้เป็นประธานาธิบดีต่อจาก Mujib

หญิงทั้งสองผ่านความเจ็บปวดในชีวิตมาด้วยกัน แต่ก็ดูจะไม่เห็นใจกันเลย ขับเคี่ยวแข่งขันชิงดีชิงเด่นตลอดเวลากว่ายี่สิบปีที่ผ่านมา Mujib พ่อของ Hasina ถูกสังหารในปี ๑๙๗๕ หลังจากได้เป็นประธานาธิบดีคนแรกเมื่อบังคลาเทศได้เกิดเป็นประเทศขึ้นในปี ๑๙๗๑

สำหรับ Khaleda Zia หรือ Zia นั้น สามีถูกสังหารเช่นกันในปี ๑๙๘๑ แต่ยังนับว่าหนักหน่วงน้อยกว่ากรณีของ Hasina เพราะพ่อของเธอถูกสังหารพร้อมกับครอบครัวเกือบทั้งหมด เธอรอดชีวิตกับน้องสาวเพราะอยู่นอกประเทศในขณะเกิดเหตุ

บังคลาเทศนั้นเดิมมีชื่อว่าปากีสถานตะวันออก เป็นส่วนหนึ่งของประเทศที่มีอีกดินแดนหนึ่งคือปากีสถานตะวันตกเป็นส่วนประกอบ ทั้งตกและออกรวมกันเป็นประเทศโดยดินแดนสองส่วนไม่อยู่ติดกันเพราะมีอินเดียคั่นอยู่

ปากีสถานตะวันออกดิ้นรนต่อสู้เป็นเอกราชโดยมี Mujib เป็นหัวหน้าคนสำคัญหลังจากต่อสู้กับปากีสถานตะวันตกจนประชาชนตายไปนับล้านคน ปากีสถานตะวันออกก็ได้เอกราชและเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นบังคลาเทศ ส่วนปากีสถานตะวันตกก็เปลี่ยนชื่อเป็นปากีสถาน

การเมืองในทั้งสองประเทศมีความรุนแรง ต่อสู้กันดุเดือดทั้งในกติกาและนอกกติกา Benazir Bhutto นายกรัฐมนตรี ๒ สมัย ของปากีสถานก็ถูกสังหารในปี ๒๐๐๗ ทั้งสองประเทศดูจะมีวัฒนธรรมที่เหมือนกันอยู่สองเรื่องคือความรุนแรงทางการเมืองและคอรัปชั่น

หลังจากนายพล Zia Rahman ประธานาธิบดีบังคลาเทศสามีของ Khaleda Zia ถูกลอบสังหารในปี ๑๙๘๑ ประเทศก็ตกอยู่ในความวุ่นวาย ในปี ๑๙๘๒ นายพล Hossain Mohammad Ershad ทำรัฐประหารและขึ้นเป็นประธานาธิบดี สามารถครองอำนาจอยู่เป็นเวลานานระหว่าง ๑๙๘๒ ถึง ๑๙๙๐

เมื่อรัฐบาลเผด็จการถูกกดดันหนักจากต่างประเทศและในประเทศให้กลับสู่ระบอบประชาธิปไตย การเลือกตั้งก็เกิดขึ้นในปี ๑๙๙๑ โดยเปลี่ยนการปกครองจากระบอบประธานาธิบดีมาเป็นระบอบรัฐสภา นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจบริหารสูงสุด

Zia ลงแข่งเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรค BNP ซึ่งสามีเธอเป็นคนตั้งขึ้นโดยมีนโยบายเศรษฐกิจเสรี ส่วน Hasina ก็ลงแข่งเป็นหัวหน้าพรรค Awami League (AL) สืบทอดอุดมการณ์ โน้มเอียงสังคมนิยมของพ่อเธอ ทั้งสองแข่งขันกันเข้มข้น ในที่สุด Zia ก็เป็นผู้ชนะได้เป็นนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกของโลกมุสลิม

Zia เป็นนายกรัฐมนตรีระหว่าง ๑๙๙๑-๑๙๙๖ ท่ามกลางการประท้วงและความรุนแรงเกือบตลอดเวลา เมื่อมีการเลือกตั้งในปี ๑๙๙๖ Hasina ผู้นำฝ่ายค้านก็บอยคอตการเลือกตั้ง ระดมสรรพกำลังต่อต้านและประท้วงอย่างดุเดือด ในที่สุด Hasina ก็ชนะเลือกตั้งได้เป็นนายกรัฐมนตรีแทนที่ Zia ซึ่งกลับไปเป็นผู้นำฝ่ายค้าน

ในระหว่างการครองอำนาจของ Hasina ครั้งแรก ระหว่าง ๑๙๙๖-๒๐๐๑ Zia ก็ประท้วงก่อกวนนายกรัฐมนตรีเฉกเช่นที่ Hasina เคยทำเมื่อครั้งเป็นผู้นำฝ่ายค้าน

เมื่อการเลือกตั้งในปี ๒๐๐๑ มาถึง Zia ก็ลงเลือกตั้งและสามารถเอาชนะ Hasina ได้กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีสมัยที่ ๒ และระหว่างที่เธอครองอำนาจระหว่าง ๒๐๐๑-๒๐๐๖ Hasina ก็ไม่ได้อยู่เฉย ก่อกวนประท้วงตามวัฒนธรรมที่เคยเป็นกันมา

ในการเลือกตั้งปี ๒๐๐๖ Hasina ก็บอยคอตเลือกตั้ง ประท้วงอย่างวุ่นวายจนทหารทน “วีรกรรม” ของสองนางพญาไม่ไหวเข้ามาจัดตั้งรัฐบาลระหว่างที่ยังไม่มีการเลือกตั้งเพื่อล้างบางคอรัปชั่นและความชั่วร้ายต่างๆ เช่น การลอบสังหาร ความรุนแรงในการประท้วง การอุ้มฝ่ายตรงข้าม และสื่อ ฯลฯ

รัฐบาลชุดนี้จับทั้งสองนางขึ้นศาลพร้อมบรรดาพรรคพวกและลูก ๒ คน ของ Zia ในข้อหาคอรัปชั่น แต่เมื่อขึ้นศาลทั้งสองก็หลุด ยิ่งไปกว่านั้นในการเลือกตั้งในปี ๒๐๐๘ Hasina ก็ชนะเลือกตั้งอย่างท่วมท้น กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีสมัยที่ ๒

ทั้งสองพยายามจะเป็นนายกรัฐมนตรี ๒ สมัย ต่อเนื่องกันแต่ก็ไม่อาจทำได้ เพราะฝ่ายค้านต่อสู้หนักหน่วงโดยใช้ทุกกลวิธี

เมื่อถึงเวลาต้องเลือกตั้งใหม่เพราะครบเทอมในต้นปี ๒๐๑๔ Hasina ก็พยายามเต็มที่จะเป็นนายกรัฐมนตรี ๒ สมัยต่อเนื่องกัน กล่าวคือครองอำนาจ ๒๐๐๘-๒๐๑๓ ยังไม่พอ ต้องการต่อออกไปอีกถึง ๒๐๑๘ ดังนั้น จึงห้ามฝ่ายค้านชุมนุม ใช้ตำรวจเป็นมือเป็นแขน ไม่ยอมให้มีการตั้งรัฐบาลรักษาการดูแลเลือกตั้งดังที่เคยทำกันมา

Zia หัวหน้าฝ่ายค้านกับพรรคเล็กอื่นๆ จึงรวมหัวกันบอยคอตเลือกตั้ง ไม่ส่งคนจากพรรค BNP ลงสมัคร โดยทำทุกอย่างเหมือนที่ Hasina เคยทำกับเธอในตอนเลือกตั้งปี ๑๙๙๖ ความรุนแรงต่างๆจึงประทุขึ้นดังที่เราเห็นกันในสื่อตลอดช่วงเวลาต้นปี ๒๐๑๔ ที่ผ่านมา

นี่คือเรื่องราวของสองหญิงคู่แค้น ผลัดกันเป็นนายกรัฐมนตรีท่ามกลางคนตายนับสิบๆคนทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง โดยไม่ยอมลดราวาศอกให้กันถึงแม้จะอยู่ในวัยปลายชีวิตด้วยกันทั้งคู่แล้วก็ตาม

ความสงบสันติในบังคลาเทศเกิดขึ้นได้ยากภายใต้วัฒนธรรมความรุนแรง คอรัปชั่น และการชิงดีชิงเด่นของสองนางพญานี้